

NAJDETE NA CHIP DVD

- Firefox CZ (1.0.6 + 1.5)
- Mozilla Suite 1.7.12 CZ
- Opera 8.51
- Thunderbird 1.0.7 CZ

Soupeři pro Microsoft

Nová naděje pro surfaře

Na pomyslném žebříčku zájmu „obyčejného surfaře“ stojí na prvním místě browser neboli prohlížeč a jen o něco málo pod ním e-mailový klient. Přeloženo do jazyka běžného uživatele – Internet Explorer a Outlook Express.

Text: Petr Kratochvíl

Zkušenějším uživatelům je však známo, že oba zmiňované produkty jsou už v důchodovém věku a ani všechny ty „viagry“ a „geladrinky“ je nepřinutí držet rytmus s mladšími a výkonnějšími okolím. Pojďme se podívat, co nového potěší uživatele alternativních produktů.

Browsersy

Všichni surfaři nedočkavě vyhlížejí Internet Explorer 7, který by měl do surfování konečně přinést i trochu bezpečí. Ovšem zatímco trpaslíci pod Redmondem trpělivě kovají jádro tohoto očekávaného produktu, konkurence

Nový Firefox: Firefox 1.5 se od předchozí verze na první pohled neliší.

už jen leští své osvědčené favority a ladí je k obrazu uživatelů. Nedávno jsme vám v Chipu ukázali, na čem Microsoft pracuje a jak se soustřeďuje na bezpečnost. Jeho hodiny však ukazují „za minutu dvanáct“. Konkurence totiž pomalu začíná sílit...

Hit jménem Firefox

Nejsilnějším konkurentem IE je už delší dobu Firefox. Je to už více než rok, co se objevila verze s číslem 1, která nabídla otráveným uživatelům Internet Exploreru to, o čem již dlouho tajně snili: bezpečnost, praktičnost, přehlednost a celou řadu šikovných funkcí. Prohlížeč se rychle stal hitem u většiny zkušenějších surfařů a jen málokdo měl k němu závažnější výtky. Přesto autoři neusnuli na vavřínech a pravidelně nabízel v nových verzích menší úpravy a vylepšení. Na konci loňského roku se objevila verze 1.5.

Bezpečněji vpřed

Pravděpodobně tou nejvýraznější novinkou, které si ale na první pohled nevšimnete, je nové jádro (Gecko), které by mělo nabídnout

lepší stabilitu a rychlejší vykreslování stránek. Jedním z hlavních důvodů, proč celá řada uživatelů přešla na Firefox, je jeho bezpečnost. I on má své „mouchy“, ovšem ve srovnání s IE se jim můžete jen smát. Nová verze se zaměřila i na ochranu soukromí. V nabídce Nástroje je teď k dispozici příkaz Vymazat důvěrná data, který vám umožní rychlé odstranění stop po vaší činnosti – historií počínaje, cookies konče.

Rychleji zpět

Poněkud komické je to, že dalším velkým krokem vpřed je rychlejší „krok zpět“. V nové verzi si totiž Firefox „pamatuje“ strukturu předchozí stránky a ta se po stisknutí tlačítka Zpět objeví téměř okamžitě. →

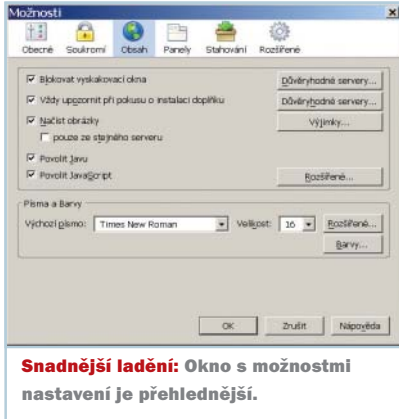
PROČ FIREFOX?

Co se nám líbí?

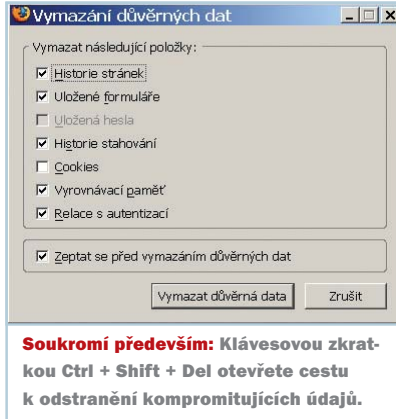
- Nové funkce pro bezpečné a rychlé surfování
- Šikovný způsob updatu
- Podpora CSS2, CSS3 a JavaScriptu 1.6

S čím musíte počítat?

- V nové verzi (kvůli změně vnitřního rozhraní) nefunguje celá řada rozšíření.
- Při použití většího množství plug-inů a rozšíření jsou občas problémy se stabilitou.

Snadnější ladění: Okno s možnostmi nastavení je přehlednější.

Soukromí především: Klávesovou zkratkou **Ctrl + Shift + Del** otevřete cestu k odstranění kompromitujících údajů.

→ Nejen vlastníky pomalejších linek potěší nový způsob aktualizace produktu – nyní bude už stačit jen stáhnout aktualizací balíčky. V této souvislosti se nelze nezmínit o další šikovnou funkci, kontrolující přítomnost nové verze nejen u samotného browseru, ale i u jeho rozšíření.

Práce s panely

Na četné žádosti uživatelů byla také vylepšena práce s panely. Nyní je možné měnit pořadí jednotlivých panelů a také upravovat možnosti otvírání nových oken. Jednou z mála výtek v této oblasti je absence funkce, která by obnovila obsah „zrušeného“ panelu.

Firefox si také nepamatuje, s jakými panely ho uzavřete, tudíž je při novém startu musíte znovu otvírat. Tento problém našťastí řeší rozšíření SessionSaver, o kterém jsme v Chipu již psali.

Pro každého

Pokud bychom měli Firefoxu přiřadit krátkou charakteristiku, nejkratším a nejužitečnějším hodnocením by bylo „browser pro každého“. Už v základní verzi totiž nabízí to, o čem si uživatelé Internet Exploreru zatím mohou nechat jen zdát. Náročnější uživatelé pak mohou využít celou řadu rozšíření, která uspokojí téměř každého. ■ ■ ■

PRO POHODLNÉ SURFOVÁNÍ

Základní klávesové zkratky pro práci s Firefoxem

- Ctrl + W** – zavření aktuálního panelu
- Ctrl + PgUp** – přesun na následující panel
- Ctrl + PgDn** – přesun na předchozí
- Alt + šipka vlevo** – o stránku zpět
- Alt + šipka vpravo** – o stránku vpřed
- Ctrl + L** – skok do „adresní řádky“

Prostřední tlačítko myši

- Kliknutí na odkaz** – otevře se v novém panelu
- Kliknutí na panel** – okamžité zavření panelu

Nabídka lokalizovaných rozšíření

www.czilla.cz/doplňky/rozsireni/firefox.html

Rychlé vyhledávání

Chcete vyhledávat s Googlem přímo z adresní řádky Firefoxu? Stačí následujícím způsobem upravit záložku:

(Vlastnosti záložky)

Název: Vyhledávání Google

Adresa: <http://www.google.com/search?q=%s>

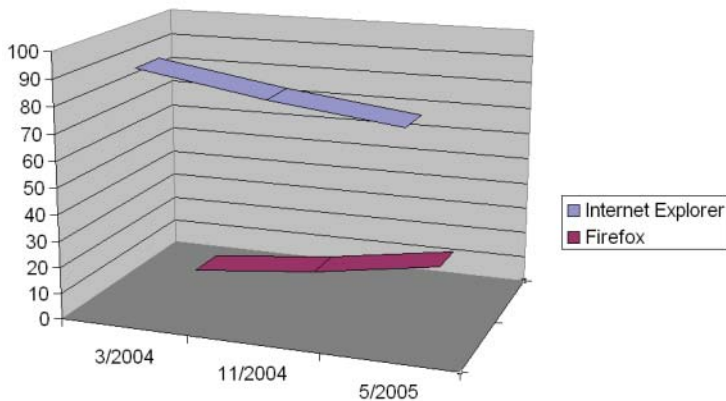
Klíčové slovo: g

Poté při vyhledávání stačí jen v adresní řádce zadat g a hledaný výraz. Například „g nejlepší pivo“.

KONEC JASNÉ DOMINANCE

Není to tak dávno, co se Internet Explorer pokusil vymazat ze světa svého rivala Netscape. To se mu na nějaký čas téměř podařilo, ovšem na základech Netscapu roste Microsoftu více než zdatný soupeř. Až donedávna měl totiž Internet Explorer nezpochybnitelné právo na titul „dominantní browser“. Již na počátku loňského roku se však jeho pozice začala viklat a v době dovolených už bylo jasné, že útok na jeho pozici je jen otázkou času. To potvrdila i tisková zpráva služby

NAVARCHOLU.cz (www.iinfo.cz/tiskova_zprava/navrcholu_firefox_posiluje_pozici/), která prozrazuje, že podíl Firefoxu se blíží 15 %, naopak IE poprvé klesá pod 80 %. Na první pohled to sice nejsou nijak převratná čísla, stačí si však uvědomit, že IE najdete v každých Windows, kdežto Firefox si musí uživatel aktivně stáhnout a nainstalovat. Není tudíž těžké pochopit, že u Microsoftu toužebně očekávají sedmou verzi IE, která by mohla zvrátit tento nepříjemný trend.

KONKURENCE

Přestože Internet Exploreru 6 už dávno dochází dech a verze 7 je stále ještě v nedohlednu, tvůrci Firefoxu nemohou odpočívat. Rivalita i ve „vlastních řadách“ je totiž nemilosrdná.

Náročnější uživatelé si nemohou vynachválit Operu, která je nyní k dispozici zdarma. Má sice poněkud náročnější ovládání, její GUI také není zrovna vzorem dokonalosti, ale jen málokdo bude nespokojený s množstvím funkcí.

Řada uživatelů také pošilhává po kompletních balících, jako je Mozilla Suite (nyní Sea Monkey). Určitou skupinu surfařů si pak získala „nadstavba nad IE“ jménem Maxthon. Ta sice nabízí celou řadu šikovných funkcí, ale přebírá i neméně chyb původního Internet Exploreru. Úplně „mrtvý“ však není ani Netscape, takže možnosti výběru jsou opravdu bohaté...

Co nového u e-mailu

Za lepší Thunderbird!

E-mailový klient Mozilla Thunderbird je rodným bratrem internetového prohlížeče Mozilla Firefox. Zatímco Firefox útočí na pozici Internet Exploreru, Thunderbird úspěšně soupeří s Outlook Expressem. A pravda je, že má pro tento účel v ruce silně zbraně: například učící se antispamový filtr, RSS čtečku a možnost přidávání rozšíření. A právě rozšíření budou tím, na co se zaměříme a prostřednictvím čeho ukážeme, jak silným nástrojem může Thunderbird být.

Text: Jiří Macich ml., jirka.macich@macich.net

Snadnější přechod z Outlook Expressu

Začneme s trojlístkem rozšíření, která vám pomohou s přechodem z Outlook Expressu na Mozilla Thunderbird. Přenesení dřívějších e-mailů a kontaktů z adresáře není vůbec žádný problém, ale některé funkce, na které jste z Outlook Expressu zvyklí, Thunderbird nenabízí. Následující rozšíření vám zde podávají „pomocnou ruku“.

Contacts Sidebar: Přecházíte-li z Outlook Expressu na Thunderbird, toto rozšíření vám pomůže rychleji si zvyknout na rozvržení hlavního okna. Přidává totiž pod strom složek panel s adresářem, stejně jako je to možné právě ve zmíněném Outlook Expressu. Adresář můžete rychle skrýt klávesou F4 a stejnou klávesu lze použít i pro jeho opětovné zobrazení.

WebMail: Pokud by vám po přechodu z Outlook Expressu chyběla v Thunderbirdu podpora freemailové služby MSN Hotmail, pomůže vám toto rozšíření. Kromě podpory Hotmailu přidává ještě podporu freemailů Yahoo nebo Lycos.

Outbox: Toto rozšíření přidává na nástrojovou lištu tlačítka Odeslat později a Odeslat/Přijmout, která jsou jistě důvěrně známá uživatelům Outlook Expressu, ale i „velkého“ Outlooku. Pokud jste si ve zmiňovaných e-mailových klientech na jejich funkci zvykli, s Outboxem není důvod si odvykat ani po přechodu na Thunderbird.

Jako by Outlooku z oka vypadl

Thunderbird je „skinovatelný“ program, takže si můžete zvolit jeden ze stovek volně dostupných motivů. Pokud jste zvyklí na vzhled Outlooku z Office 2003, mohl by vás zajímat skin s příznačným názvem Outlook 2003, dostupný v modré, stříbrné i olivové verzi.

Více funkcí

Chcete v Thunderbirdu používat gesta myši, naučit jej minimalizovat se do oznamovací oblasti nebo při čtení zpráv pohodlně poslouchat svou oblíbenou hudbu? Následující rozšíření všechno toto umožní.

MinimizeToTray: Máte-li ve zvyku nechat e-mailového klienta běžet po celou dobu

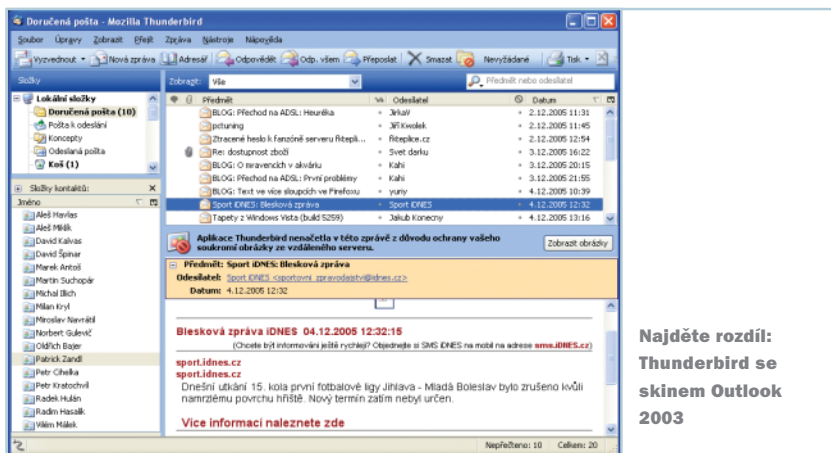
vaší činnosti na počítači a nechat jej v pravidelných intervalech stahovat nové e-maily, určitě se vám již stalo, že vám i při minimalizaci překážel na hlavním panelu. Řešením je tzv. minimalizace do oznamovací oblasti vedle hodin na hlavním panelu. Thunderbird sice tuto funkci implicitně nepodporuje, ale na pomoc spěchá rozšíření s příznačným názvem MinimizeToTray. Hodí se vám také, pokud Thunderbird používáte jako svou jedinou RSS čtečku.

Mouse Gestures: Programy lze rychle ovládat pomocí klávesových zkratk, ale v poslední době se zvyšuje obliba tzv. gest myši, popularizovaných především alternativním internetovým prohlížečem Opera. Gesta myši jsou souborem předem daných pohybů myši. Pokud je provedete přesně v definované podobě, program je rozpozná a provede přednastavenou úlohu. Šikovné rozšíření Mouse Gestures přidává podporu gest myši do Thunderbirdu.

MozImage: Thunderbird v základní instalaci nabízí funkci RSS čtečky, ale náročnější uživatelé mohou jít mnohem dál. S rozšířením MozImage lze e-mailového klienta Thunderbird doplnit i o prohlížeč obrázků. MozImage je rychlý a jednoduchý prohlížeč s podporou slideshow. „Uživíte jej“ například tehdy, pokud budete chtít e-mailem posílat fotografie. Pro prohlížení nebudete muset spouštět externí program.

FoxClocks: Toto malé rozšíření zobrazuje na stavovém řádku Thunderbirdu místní čas ve vybraných městech. Oceníte jej zejména, pokud často píšete e-maily do různých koutů světa. Díky tomuto rozšíření se už nikdy nebudete divit, proč nepřichází blesková odpověď na váš e-mail. Pohledem na stavový řádek zjistíte, že u adresáta je hluboká noc.

FlashGot: Jedná se o velmi praktické rozšíření pro uživatele tzv. správců stahování neboli download manažerů. FlashGot zprostředkuje komunikaci mezi Thunderbirdem a většinou známých správců stahování, aniž by Thunderbird patřil mezi

Najděte rozdíl: Thunderbird se skinem Outlook 2003

→ podporované programy (a že příliš často nepatří). FlashGot umí například komunikovat s download manažery LeechGet, NetAnts, FlashGet, GetRight, Free Download Manager, Download Accelerator Plus a s celou řadou dalších.

FoxyTunes: FoxyTunes patří mezi vůbec nejpopulárnější a nejlépe hodnocená rozšíření pro Thunderbird. Jeho pomocí můžete prostřednictvím speciálního panelu na stavovém řádku Thunderbirdu ovládat svůj oblíbený multimediální přehrávač. Při čtení e-mailů nebo prohlížení novinek v RSS čtečce si tak můžete přehrávat hudbu. Podporovány jsou přehrávače WinAMP, Windows Media Player, Real Player, MediaMonkey, Media Player Classic, iTunes a řada dalších.

Kalendář skoro jako v Outlooku

Jednou z hlavních předností „velkého“ Outlooku oproti konkurenčním e-mailovým klientům je, že nabízí kalendář pro správu času. Můžete si tak třeba plánovat schůzky a připomínat různá výročí. Pro Thunderbird však existuje rozšíření Mozilla Calendar,

které v této oblasti alespoň částečně stírá náskok Outlooku a které nenáročným uživatelům postačí bez výhrad. Ne nadarmo je Thunderbird právě s tímto rozšířením přítomen v kancelářském balíčku 602Office jako alternativa k Outlooku z konkurenčního balíčku Office.

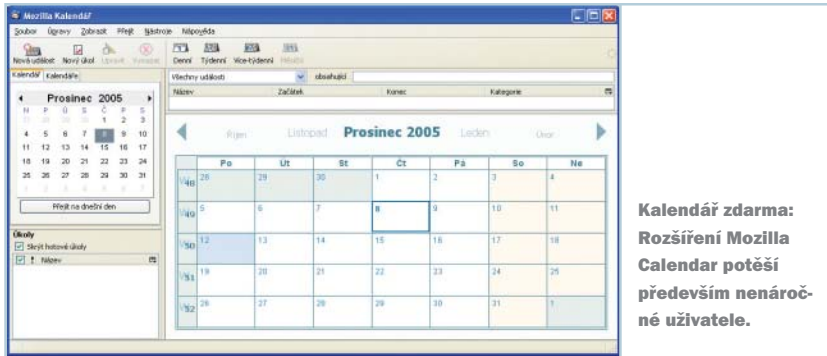
Rozšíření Mozilla Calendar (dostupné i pro Firefox) vychází ze samostatného programu Mozilla Sunbird. Nazývat jej výhradně kalendářem není úplně nejpřesnější – zastane totiž i funkci diáře. Do svého diáře můžete zadávat úkoly a události a organizovat si tak svůj čas. Samozřejmě si můžete také nastavit upozornění na různé události, a to i například formou odeslání e-mailu na definovanou adresu. U úkolů lze evidovat jejich stav, tj. z kolika procent je daný úkol dokončen. Jak v případě úkolů, tak v případě událostí lze poměrně detailně nastavit opakování. Přehled úkolů a událostí se také zobrazuje v kalendáři, který lze volitelně přepínat do denní, týdenní nebo měsíční verze. Zobrazené dny lze také omezit pouze na ty pracovní. Do kalendáře je možno doplnit

INSTALACE NOVÝCH ROZŠÍŘENÍ

Instalace nových rozšíření je v případě Thunderbirdu poněkud komplikovanější než u Firefoxu. Na rozdíl od Firefoxu nelze v Thunderbirdu rozšíření instalovat pouhým jedním kliknutím na webovém stránce. Vybrané rozšíření musíte v internetovém prohlížeči nejdříve stáhnout na disk. V Thunderbirdu pak z menu **Nástroje** vyberte položku **Správce rozšíření**. Zde po kliknutí na tlačítko *Instalovat* nalistujete stažené rozšíření a poté kliknete na tlačítko *Otevřít*. Instalace se sama dokončí. Nové rozšíření bude dostupné a funkční až po ukončení a novém spuštění Thunderbirdu.

české svátky. Aktuální kalendář si můžete vytisknout, podporováno je samozřejmě sdílení kalendářů.

Mozilla Calendar umí plně spolupracovat s Apple iCal a nativně i s kalendářem v Outlooku. Možný je export do HTML nebo RTF souborů. →

→ Lepší práce s e-maily

Signature: Potřebujete pro různé e-maily používat různé podpisy? Jeden podpis pro osobní korespondenci a druhý pro pracov-

tem elektronické pošty ve formátu mbox. Jeho pomocí je import výrazně jednodušší než manuální postup spojený s ručním přesunem souborů.

Thunderbird je „skinovatelný“ program, takže si můžete zvolit jeden ze stovek volně dostupných motivů.

ní poštu? Jestliže ano, nemělo by vám ve vašem Thunderbirdu chybět rozšíření Signature. To umožňuje velmi jednoduše a rychle vkládat různé podpisy přes kontextovou nabídku.

Virtual Identity: Představte si, že za vámi přijde kolega, soused nebo známý s tím, že potřebuje z vašeho počítače rychle poslat e-mail. Kvůli jednomu odeslanému e-mailu přece nebudete v Thunderbirdu zakládat nový účet. Můžete použít svůj stávající, s tím rozdílem, že díky rozšíření Virtual Identity lze ručně nastavit odesílatele i adresu. Kromě praktického využití najde toto rozšíření uplatnění třeba i při aprílovském řádění. Stačí jen trocha fantazie.

Quote Colors: Jedná se o jednoduché, ale velmi užitečné rozšíření, které barevně odlišuje různé úrovně předchozí korespondence, aniž byste museli používat HTML formát e-mailů. Oceníte jej zejména při výměně dlouhých e-mailů.

QuickText: Toto rozšíření přidává do okna pro psaní nové zprávy nástrojovou lištu, jejímž prostřednictvím lze vkládat různé předdefinované texty. Jedná se tedy o jistou formu šablon. Rozšíření lze samozřejmě použít i pro vkládání různých podpisů. Příjemná je podpora proměnných, takže do vkládaných textů bude automaticky doplněno třeba jméno adresáta či jeho elektronická adresa.

MboxImport: Jak už název napovídá, jedná se o rozšíření vypomáhající s impor-

samozřejmě umí Thunderbird v holé podobě, tj. bez instalovaných doplňků, ale díky MailRedirectu nebude přeposlání z úpravy formátu e-mailu patrné.

Menu Editor: Pomocí tohoto rozšíření můžete upravovat obsah hlavního menu Thunderbirdu a také místní nabídky. Můžete nastavit zobrazování jen těch voleb, které potřebujete. Pro vás zbytečné volby jednoduše schováte a nebudou vám tak již nikdy překážet.

Display Mail User Agent Extension: Pokud vás zajímá, jakého e-mailového klienta používá odesílatel zprávy, zkuste si toto rozšíření.

Thunderbird je zkrátka šikovný e-mailový klient, kterého se nemusí bát ani začínající uživatelé. Zastánci Outlooku Expressu už musí smutně konstatovat, že s několika málo rozšířeními se vzhled obou programů příliš neliší, zato v množství funkcí Thunderbird svého kolegu od Microsoftu válčuje. ■ ■ ■

MailRedirect: Toto rozšíření umožňuje přeposílat, tj. předávat dál e-maily. To

KDE HLEDAT ROZŠÍŘENÍ?

Samozřejmě jsme si nepředstavili zdaleka všechna dostupná rozšíření, takže pokud by vám i po přečtení tohoto článku v Thunderbirdu chyběla nějaká funkce, můžete se po patřičném rozšíření porozhlédnout sami.

Velké množství rozšíření naleznete na <http://addons.mozilla.org/extensions> a dále na <http://extensions.geckozone.org/thunderbird> nebo na <http://extensionroom.mozdev.org>. Několik rozšíření lokalizovaných do češtiny najdete na stránkách www.czilla.cz.

KDE NAJDETE TY NEJLEPŠÍ ROZŠÍŘENÍ?

Contacts Sidebar http://jpeters.no-ip.com/extensions/index.php?page=tb_cs

Webmail <http://webmail.mozdev.org/>

Outbox <http://extensions.geckozone.org/Outbox/>

MinimizeToTray <http://minimizetotray.mozdev.org/>

Mouse Gestures <http://optimoz.mozdev.org/gestures/>

MozImage <http://mozimage.mozdev.org/>

FoxClocks www.stemhaus.com/firefox/foxclocks

FlashGot <http://flashgot.net>

Mozilla Calendar <http://thunderbird.czilla.cz/proc-pouzivat/kalendar/>

Signature www.grim-world.com/miek/

Virtual Identity www.absorb.it/tikiwiki/tiki-index.php?page=VirtualIdentity

Quote Colors <http://quotecolors.mozdev.org/>

QuickText www.hesslow.se/quicktext

MboxImport <http://nic-nac-project.de/~kaosmos/mboximport-en.html>

MailRedirect <http://mailredirect.mozdev.org/>

FoxyTunes www.foxytunes.org

Menu Editor <http://menueditor.mozdev.org/>

Display Mail User Agent Extension
www.cweiske.de/howto/tbext/thunderbird_extension_by_cweiske.html

Skin Outlook 2003 BlueTB

<https://addons.mozilla.org/themes/moreinfo.php?id=891&application=thunderbird>